



Animal Health Matters.  
For Safe Food Solutions.



Schweizerische Eidgenossenschaft  
Confédération suisse  
Confederazione Svizzera  
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,  
Education and Research EAER  
**State Secretariat for Economic Affairs SECO**

Третя щорічна міжнародна конференція

«Створення системи державного контролю за безпечністю молока  
та молочних продуктів на основі оцінки ризиків»



## Контроль залишків ветеринарних препаратів у молоці: виклики та пошуки рішень (за результатами діяльності Проекту)

Ігор Кравченко, керівник Проекту  
з безпечності молока

3-4 жовтня 2018 рік,  
м. Київ

# Навіщо проводилися круглі столи?

- Моніторинг результатів проекту передбачав інформацію про зміну кількості позитивних на залишки інгібіторів партій молока
- Інформація недоступна → оскільки немає звітування
- Неформальні обговорення показали, що позитивні партії молока існують, але про них не звітують
- Невідомо куди дівається контаміноване молоко, що становить загрозу здоров'ю споживачів



# Діяльність, затверджена Наглядовою радою проекту

- Організація круглих столів
- Визначення причин, чому немає офіційних звітів про залишки інгібіторів у молоці
- Визначення можливих заходів для вирішення ситуації



# Процес проведення круглих столів

- Перший круглий стіл: 14 березня 2017
  - Представники 14 молокопереробних підприємств
  - Від пунктів збору молока до міжнародних компаній
  - Вирішено ключові питання : причини та рішення відсутності звітування
- Другий круглий стіл: 10 жовтня 2017
  - Представники 18 молочних ферм
  - Від 10 до 30,000 корів
  - Вирішено ключові питання: причини і рішення проблеми наявності залишків у молоці
- Третій круглий стіл: 12 жовтня 2017
  - Представники Держпродспоживслужби, Міністерства охорони здоров'я, ДНДІ з лабораторної діагностики та ветсанекспертизи з Києва і ДНДКІ кормових добавок та ветеринарних препаратів зі Львова
  - Вирішено ключові питання: причини і рішення проблеми наявності антибіотиків у молоці і відсутності звітування

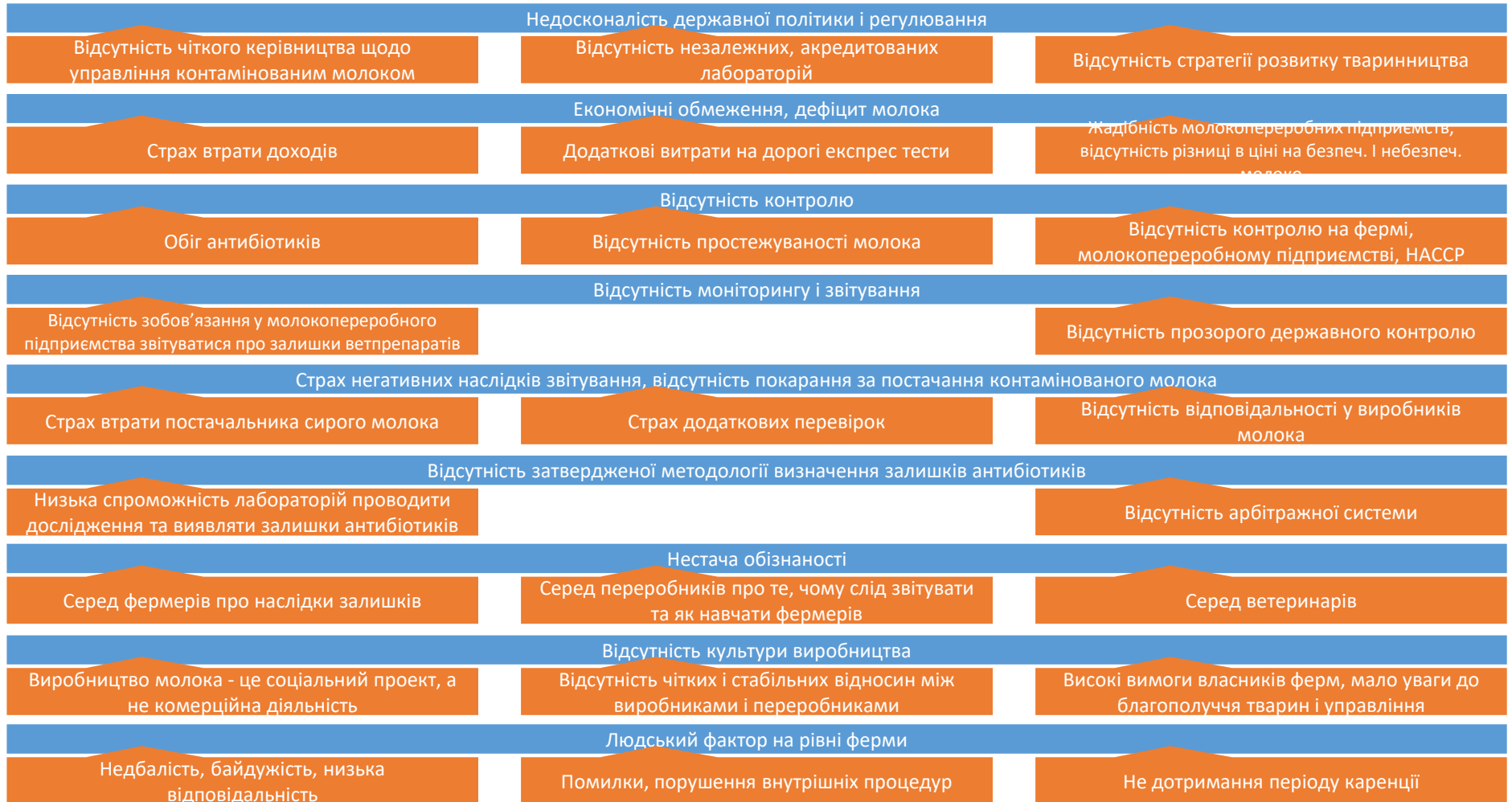


# Процес проведення круглих столів

- Результати кожної зустрічі були узагальнені і оформлені у вигляді звіту
  - Поширені для перегляду і коментування учасниками
- Ціль зустрічей – зібрати думки і ідеї
- Без зважування, пріоритезування і суджень



# Огляд причин



# Аналіз причин, ідентифіковані різними зацікавленими сторонами (1)

## Недосконалість державної політики і регулювання

Відсутність чіткого керівництва щодо управління контамінованим молоком

Відсутність незалежних, акредитованих лабораторій

Відсутність стратегії розвитку тваринництва

## Економічні обмеження, дефіцит молока

Страх втрати доходів

Додаткові витрати на дорогі експрес тести

Жадібність молокопереробних підприємств, відсутність різниці в ціні на безпеч. і небезпеч. молоко

## Відсутність контролю

Обіг антибіотиків

Відсутність простежуваності молока

Відсутність контролю на фермі, молокопереробному підприємстві, НАССР



# Аналіз причин, ідентифіковані різними зацікавленими сторонами (2)

Відсутність моніторингу і звітування

Відсутність зобов'язання у молокопереробного підприємства звітуватися про залишки ветпрепаратів

Відсутність прозорого державного контролю

Страх негативних наслідків звітування, відсутність покарання за постачання контамінованого молока

Страх втрати постачальника сирого молока

Страх додаткових перевірок

Відсутність відповідальності у виробників молока

Відсутність затвердженої методології визначення залишків антибіотиків

Низька спроможність лабораторій проводити дослідження та виявляти залишки антибіотиків

Відсутність арбітражної системи





# Аналіз причин, ідентифіковані різними зацікавленими сторонами(3)

## Нестача обізнаності

Серед фермерів про наслідки залишків

Серед переробників про те, чому слід звітувати та як навчати фермерів

Серед ветеринарів

## Відсутність культури виробництва

Виробництво молока - це соціальний проект, а не комерційна діяльність

Відсутність чітких і стабільних відносин між виробниками і переробниками

Високі вимоги власників ферм, мало уваги до благополуччя тварин і управління

## Людський фактор на рівні ферми

Недбалість, байдужість, низька відповідальність

Помилки, порушення внутрішніх процедур

Не дотримання періоду каренції



# Висновки щодо виявлених причин

- Присутність залишків у молоці, відсутність звітування
- Дуже складна ситуація, джерело проблем знаходиться на рівні держави, переробників і виробників
  - Важливо визнати стурбованість інших зацікавлених сторін
- Складні стосунки між зацікавленими сторонами на рівні держави, виробників та переробників
  - Додаткові бар'єри для пошуку рішень
- Рішення будуть спрямовані на усі/більшість причин
  - Немає швидких рішень



# Залучення всіх зацікавлених сторін до пошуку рішень



# Заходи, які можуть вжити ОСГ і пункти збору молока

Якісні корми,  
розведення для  
поліпшення  
генетичного  
потенціалу

Дотримання  
належного  
утримання тварин,  
благополуччя,  
гігієни

Створення та  
ведення записів

Підвищення  
обізнаності ОСГ  
пунктами збору  
молока про гігієну  
і холододовий  
ланцюг

Покращення  
умов  
виробництва в  
ОСГ



# Заходи, які можуть вжити ОСГ і пункти збору молока

Отримання інформації про здоров'я тварин у зоні обслуговування

Організація систематичного діагностування субклінічного маститу

Профілактичні заходи

Покращення умов виробництва в ОСГ

Тісна комунікація ПЗМ з ветеринарами



# Заходи, які можуть вжити ОСГ і пункти збору молока

Дотримання законодавства

Встановлення тісної співпраці з молокопереробними підприємствами

Покращення умов виробництва в ОСГ

Відповідальність за продаж сирого молока із залишками

Тісна комунікація ПЗМ з ветеринарами

Не приймати молоко із залишками

Впровадження НАССР

Контроль кожної партії молока, звітування про позитивні партії

Дослідження на показники якості і безпеки молока

Вилучення ОСГ з процесу комерційної переробки

Аудит постачальників сирого молока

Ведення записів на ПЗМ

Організація процесу утилізації/повернення контамінованого молока



# Заходи, які можуть вжити виробники молока

Використання  
дозволених  
мийно-  
дезінфікуючих  
засобів

Дотримуватися  
періоду  
виведення

Контроль якості  
і безпечності  
кормів

Контроль і  
верифікація  
миття та  
дезінфекції  
обладнання

Окреме  
утримання і  
доїння здорових  
і хворих корів

Впровадити  
концепцію  
здорового стада,  
вакцинацію стада

Гігієна доїння як  
спосіб  
профілактики  
маститів

Використовуват  
і альтернативні  
протоколи  
лікування без  
антибіотиків

Впровадити  
належні практики  
ведення  
молочного  
господарства



# Заходи, які можуть вжити виробники молока

Дотримуватися усіх нормативно-правових документів

Контроль залишків

Обов'язковий контроль молока після періоду каренції

Встановлення процедури утилізації контамінованого молока

Вихідний контроль

Навчання працівників ферм; забезпечення знаннями ветеринарів на фермі

Ведення записів про використання ветеринарних препаратів

Впровадити належні практики ведення молочного господарства





# Заходи, які можуть вжити виробники молока

Дотримуватися усіх нормативно-правових документів

Впровадити належні практики ведення молочного господарства

Контроль залишків

Навчання працівників ферм; забезпечення знаннями ветеринарів на фермі

Модернізація ферми

Ведення записів про використання ветеринарних препаратів

Об'єм виробництва молока не має бути метою

Мотиваційна система для працівників

Приймати відповідальність за порушення та фальсифікацію супровідних документів

Залучати професійні ветеринарні сервіси

Покращення генетики стада



# Заходи, які можуть вжити виробники молока

Дотримуватися усіх нормативно-правових документів

Контроль залишків

Модернізація ферми

Створення і впровадження системи контролю сирого молока

Впровадити належні практики ведення молочного господарства

Навчання працівників ферм; забезпечення знаннями ветеринарів на фермі

Ведення записів про використання ветеринарних препаратів



# Заходи, які можуть вжити молокопереробні підприємства

Регулярний  
вхідний  
контроль  
виробничою  
лабораторією

Верифікація  
записів на фермі  
і ПЗМ

Відвідування  
ферм або ПЗМ

Відбір зразків  
водієм у  
присутності  
представника  
ферми

Контроль/оцінк  
а/аудит ферм

Впровадження  
НАССР для  
оцінки  
постачальника



# Заходи, які можуть вжити молокопереробні підприємства

Систематичне  
підвищення  
обізнаності ПЗМ  
і заводів

Розвиток  
сировинних зон  
та проведення  
тренінгів

Інвестування у  
розвиток  
постачальників  
молока

Надання  
лабораторного  
обладнання,  
реагентів і експрес  
тестів ПЗМ і  
фермам

Контроль/оцінк  
а/аудит ферм



# Заходи, які можуть вжити молокопереробні підприємства



# Заходи, які можуть вжити молокопереробні підприємства

Прозоре та правдиве звітування державним органам

Лобіювання: законодавство, фінансування досліджень молока, арбітражної системи

Покарання за порушення контрактів по закупівлі

Інвестування у розвиток постачальників молока

Взяття відповідальності: управління відходами, перед споживачами

Впровадження уніфікованої методології для визначення антибіотиків у молоці

Контроль/оцінка а/аудит ферм

Процес відмови приймання молока з антибіотиками

Допомога з логістикою зразків для державного контролю



# Заходи, які можуть вжити споживачі і торгові мережі



# Заходи, які можуть реалізувати державні органи влади

Відповідальність усіх операторів ринку, зокрема звітування

Визначення незалежних, акредитованих лабораторій, які можуть провести дослідження на залишки

Стандартизована процедура відбору проб

Стандартизована процедура: методи, частота, чутливість, валідація, верифікація

Відповідальність за порушення вимог

Взаємовідносини між виробниками і переробниками

Утилізація контамінованого молока: витрати, відповідальність, документування

Розробити, пришвидшити затвердження нормативно-правових актів





# Заходи, які можуть реалізувати державні органи влади



# Заходи, які можуть реалізувати державні органи влади



# Заходи, які можуть реалізувати державні органи влади



# Заходи, які можуть реалізувати державні органи влади

Створення кращих умов для розвитку сімейних ферм і сільської території

Розробити, пришвидшити затвердження нормативно-правових актів

Оснащення лабораторій для проведення випробувань відповідно до міжнародних стандартів

Надання допомоги у вирішенні проблем

Забезпечення належної кваліфікації державних інспекторів

Належний контроль виробників і переробників

Підвищення рівня поінформованості споживачів про наслідки та права

Запровадження програми моніторингу показників якості і безпеки

Створення єдиної бази даних для лабораторних досліджень молока

Більш суворий контроль над ветеринарними препаратами



# Узагальнення запропонованих заходів

- Удосконалення та дотримання законодавства усіма зацікавленими сторонами
- Впровадження регулярних досліджень молока державними структурами і підприємствами
- Зміна підходу та розуміння відповідальності всіх зацікавлених сторін
- Впровадження виробниками молока належної практики управління фермерськими господарствами, НАССР – пунктами збору молока і молокопереробними підприємствами
- Визначення та реалізація негативних наслідків для порушників
- Фінансова підтримка та підвищення обізнаності виробників молока за рахунок держави
- Встановлення стабільних та довірливих відносин між виробниками та переробниками
- Відповідальне та свідоме споживання



# Зв'язок причин і рішень

Недосконалість державної політики і регулювання

Відсутність контролю

Відсутність моніторингу і звітування

Відсутність затвердженої методології визначення залишків антибіотиків

Людський фактор на рівні ферми

Страх негативних наслідків звітування, відсутність покарання за постачання контамінованого молока

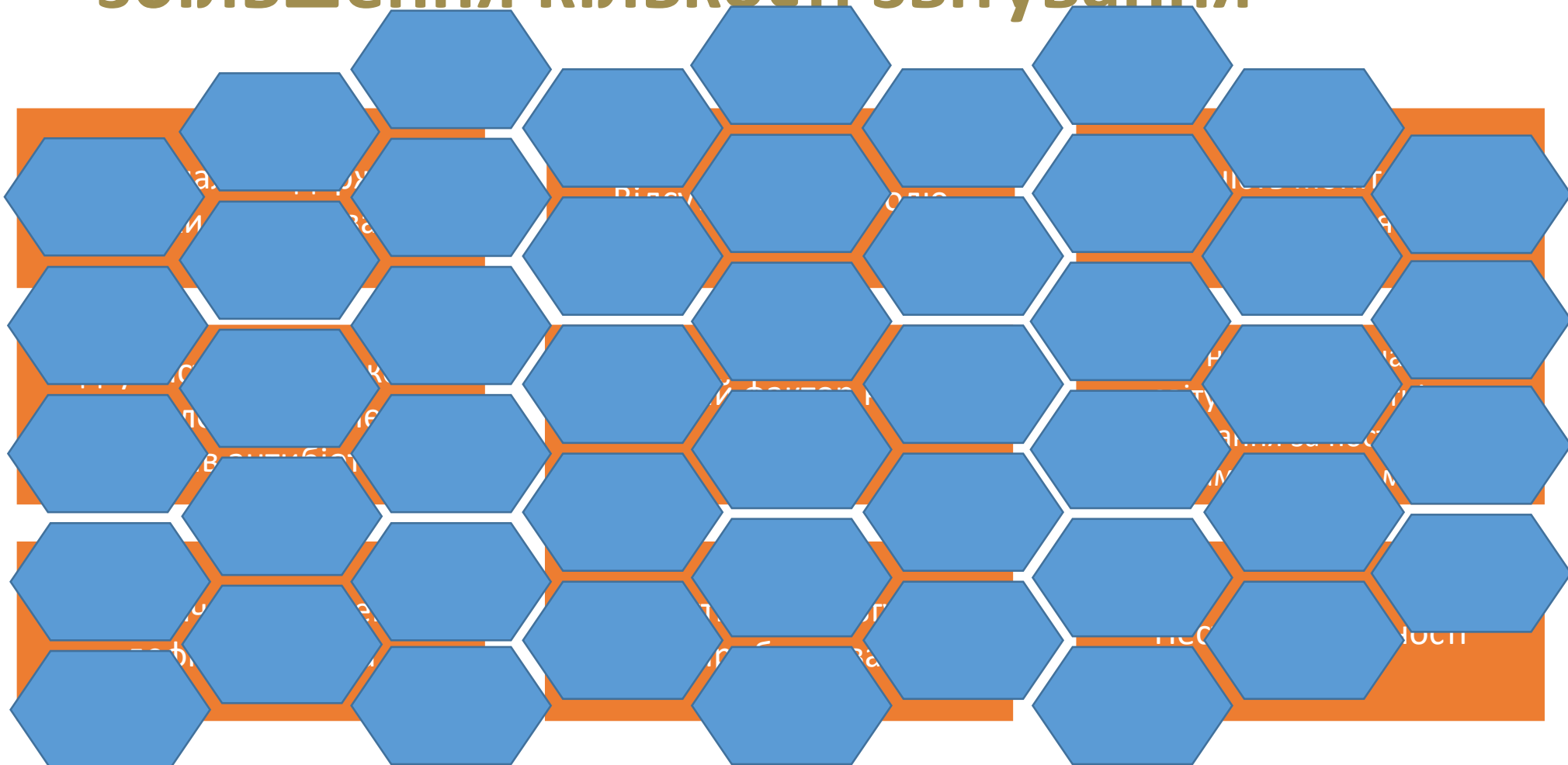
Економічні обмеження, дефіцит молока

Відсутність культури виробництва

Нестача обізнаності



# Мережа заходів щодо зменшення наявності залишків в молоці та збільшення кількості звітування



# Загальні висновки та спостереження

- Проблема визнається всіма
- Запропоновані заходи вирішують багато озвучених причин
- Необхідно обговорити та погодити здійсненність, актуальність, пріоритезацію запропонованих заходів
- Потрібно подолати ситуацію, коли «кожен чекає на кожного»
- Потрібно розвивати довіру серед зацікавлених сторін для одночасного руху вперед
- Необхідно розробити спільний план дій







Animal Health Matters.  
For Safe Food Solutions.



Schweizerische Eidgenossenschaft  
Confédération suisse  
Confederazione Svizzera  
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,  
Education and Research EAER

**State Secretariat for Economic Affairs SECO**

Дякую